

Uit het leven gegraven

Elke Van Campenhout

Marijs Boulogne ontwikkelt voor *Excavation* een intrigerend parcours langs verschillende kunstencentra, deels in het zog van het 'Let's go outside'-project van het Brusselse RITS. Het project evolueert in verschillende stadia naar een steeds complexer netwerk van informatie. Nu eens in een informele informatiesessie, dan weer met een videofilm, om uiteindelijk te eindigen in een *pur sang* theatervoorstelling, gepland in januari 2006.

Excavation, eerste etappe, Beursschouwburg: baby in de maak

Het is in eerste instantie moeilijk in te schatten waar ik terecht ben gekomen. Wegens te laat de 37.000 trappen naar de Zilveren Zaal opgerend, door het klungelig stoffen voorhangetje gelopen, en nu midden in een groepje rustig keuvelend rondkuierende mensen. Lijkt op het eerste zicht nog het meest op een hobbyclub. Meisje links met grote bokaal water en stukjes stof, die ze met handcamera in beeld brengt. Meisje rechts exposeert en becommentarieert voorwerpen in stof en klei. Soms herken ik een beentje of een stukje schedel. En meisje centraal die met een gebreid 3D-werkje bezig is. Beetje dichterbij krijgt het handwerk meer vorm. Het lijkt een pop, nog niet helemaal af. De buikholte ligt nog open, het gezichtje ontbreekt. Door het openliggende lijfje zie je meticuleus gehandwerkte, minuscule ingewanden. Longen, darmen, maag, hartje, spierweefsel, luchtpijp, borstkas... 'Ja, het gezichtje komt pas op het einde, dan kunnen we zien op wie ze lijkt'. Elders nog een bibliotheekje met naslagwerken. Aders, spieren, bloedvaten, cellen,... De voorwerpjes in klei zijn orgaanvormpjes. Het duurt even voor het opzet tot je doordringt. Dit is de voorbereiding voor een wekenlange autopsie. De lijkschouwing van een anonieme baby.

De constructie van het kind, het lezen van de medische handboeken, het stuk voor stuk creëren van elk detail, elk onderdeel, duurde negen maanden. De draagtijd voor een dode baby zonder geschiedenis. Tijdens die maanden heeft het lijfje zich ingebrand in de hoofden van toeschouwers en medewer-

kers, en heeft het een eigen leven gekregen. In de eerste informele kijkessie werd het proces aangezet. Het maakproces van de baby, het gebruik van de video, de eerste suggestie van een verhaal. Het project begint te leven vanuit zijn onderdelen, vanuit de vragen van het publiek. Met onduidelijkheden en gaten ontwikkelt zich een voorzichtige vertelling, vooralsnog onafgeleid. Van een klein lichaam, gevonden, anoniem, omgekomen zonder gekende doodsoorzaak. Het vervolg van het proces is een reconstructie in

stadia. Een zoektocht naar oorzaken, aanwijzingen, een poging tot begrip. Het is een zoeken dat in de video van het tweede deel letterlijk in het eigen vlees snijdt. Een opgraving die zich inweeft in de herinnering van de toeschouwers, in hun fantasmatische invulling van het ontbrekende verhaal, in hun onverwacht sterk emotionele reacties. Tijdens de aanzet tot het uiteindelijke theaterstuk zijn we getuige van de autopsie. Tegelijkertijd toeschouwer en assistent bij de reconstructie, een alomtgefluisterd 'wat als' in de verbeelding van de toekijkende complicés. Het opengesneden lijfje vertelt een eigen verhaal, met een verraderlijk objectieve logica. Orgaan na orgaan, verkleuringen en sappen spreken voor zichzelf. Van een moeilijke bevalling, een verborgen geweld, van een schokkende eenzaamheid.

Misschien is het de vanzelfsprekendheid, de alledaagsheid van de gestelde handelingen die de pathetiek uit de voorstelling weert. Hier is geen sprake van beeldvorming rond het lichaam zoals afgevuurd in bloederige reportagefoto's, of in de spectaculaire reconstructies van de misdadaanslachtsoffers in CSI Miami, waar de camera zich letterlijk in de wonde wringt,

Een foetus in een glazen pot, voor de restauratie in Sint Petersburg, Willem J. Mulder, inspiratiebeeld